

KRYTERIA OCENIANIA ODPOWIEDZI
Próbna Matura z OPERONEM i „Gazetą Wyborczą”

Wiedza o społeczeństwie
Poziom podstawowy

Listopad 2011

W niniejszym schemacie oceniania zadań otwartych są prezentowane przykładowe poprawne odpowiedzi. W tego typu zadaniach należy również uznać odpowiedzi ucznia, jeśli są inaczej sformułowane, ale ich sens jest zgodny z podanym schematem, oraz inne poprawne odpowiedzi w nim nieprzewidziane.

Numer zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
1.	D 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – podanie niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–1
2.	C 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – podanie niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–1
3.	D 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – podanie niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–1
4.	A 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – podanie niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–1
5.	C 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – podanie niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–1
6.	B 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – podanie niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–1
7.	A. Prezydent RP – 35 lat, B. Senat RP – 30 lat, C. Sejm RP – 21 lat 3 pkt – podanie trzech poprawnych cenzusów wiekowych 2 pkt – podanie dwóch poprawnych cenzusów wiekowych 1 pkt – podanie jednego poprawnego cenzusu wiekowego 0 pkt – podanie niepoprawnych odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–3
8.	A. rozporządzenie, B. ustawa, C. akty prawa miejscowego, D. konstytucja 4 pkt – podanie czterech poprawnych nazw aktów prawnych 3 pkt – podanie trzech poprawnych nazw aktów prawnych 2 pkt – podanie dwóch poprawnych nazw aktów prawnych 1 pkt – podanie jednej poprawnej nazwy aktu prawnego 0 pkt – podanie niepoprawnych odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–4
9.	A. 4, B. 1, C. 5, D. 2 4 pkt – podanie czterech poprawnych przyporządkowań 3 pkt – podanie trzech poprawnych przyporządkowań 2 pkt – podanie dwóch poprawnych przyporządkowań 1 pkt – podanie jednego poprawnego przyporządkowania 0 pkt – podanie niepoprawnych przyporządkowań lub brak odpowiedzi	0–4
10.	A. 4, B. 2, C. 5, D. 3 4 pkt – podanie czterech poprawnych przyporządkowań 3 pkt – podanie trzech poprawnych przyporządkowań 2 pkt – podanie dwóch poprawnych przyporządkowań 1 pkt – podanie jednego poprawnego przyporządkowania 0 pkt – podanie niepoprawnych przyporządkowań lub brak odpowiedzi	0–4

Numer zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
11.	A. 4, B. 5, C. 3, D. 1 4 pkt – podanie czterech poprawnych przyporządkowań 3 pkt – podanie trzech poprawnych przyporządkowań 2 pkt – podanie dwóch poprawnych przyporządkowań 1 pkt – podanie jednego poprawnego przyporządkowania 0 pkt – podanie niepoprawnych przyporządkowań lub brak odpowiedzi	0–4
12.	A. 3, B. 5, C. 4, D. 2 4 pkt – podanie czterech poprawnych przyporządkowań 3 pkt – podanie trzech poprawnych przyporządkowań 2 pkt – podanie dwóch poprawnych przyporządkowań 1 pkt – podanie jednego poprawnego przyporządkowania 0 pkt – podanie niepoprawnych przyporządkowań lub brak odpowiedzi	0–4
13.	A. fałsz B. prawda C. prawda D. prawda Uwaga! Należy zaliczyć również odpowiedzi, w których uczeń użyje skrótów: P (prawda) lub F (fałsz). 4 pkt – podanie czterech poprawnych odpowiedzi 3 pkt – podanie trzech poprawnych odpowiedzi 2 pkt – podanie dwóch poprawnych odpowiedzi 1 pkt – podanie jednej poprawnej odpowiedzi 0 pkt – podanie niepoprawnych odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–4
14.	A. fałsz B. fałsz C. fałsz D. prawda Uwaga! Należy zaliczyć również odpowiedzi, w których uczeń użyje skrótów: P (prawda) lub F (fałsz). 4 pkt – podanie czterech poprawnych odpowiedzi 3 pkt – podanie trzech poprawnych odpowiedzi 2 pkt – podanie dwóch poprawnych odpowiedzi 1 pkt – podanie jednej poprawnej odpowiedzi 0 pkt – podanie niepoprawnych odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–4
15.	A. prawda B. prawda C. fałsz D. fałsz Uwaga! Należy zaliczyć również odpowiedzi, w których uczeń użyje skrótów: P (prawda) lub F (fałsz). 4 pkt – podanie czterech poprawnych odpowiedzi 3 pkt – podanie trzech poprawnych odpowiedzi 2 pkt – podanie dwóch poprawnych odpowiedzi 1 pkt – podanie jednej poprawnej odpowiedzi 0 pkt – podanie niepoprawnych odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–4
16.	A. Sojusz Lewicy Demokratycznej, B. Platforma Obywatelska, C. Prawo i Sprawiedliwość, D. Polskie Stronnictwo Ludowe 4 pkt – podanie czterech poprawnych pełnych nazw partii 3 pkt – podanie trzech poprawnych pełnych nazw partii 2 pkt – podanie dwóch poprawnych pełnych nazw partii 1 pkt – podanie jednej poprawnej pełnej nazwy partii 0 pkt – podanie wyłącznie skrótów partii, podanie niepoprawnych nazw partii lub brak odpowiedzi	0–4

Numer zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów	Liczba punktów																														
17.	Przykładowe odpowiedzi: pierwsza – prawo do życia, wolność osobista, nietykalność osobista, równość wobec prawa druga – prawo do nauki, prawo do pracy, prawo do wypoczynku, prawo do ochrony zdrowia trzecia – prawo do pokoju, prawo do rozwoju, prawo do czystego powietrza, prawo do zdrowego środowiska naturalnego Uwaga! Należy uznać także inne poprawne odpowiedzi ucznia. 3 pkt – podanie dwóch poprawnych przykładów praw do każdej z trzech generacji 2 pkt – podanie dwóch poprawnych przykładów praw do dwóch generacji 1 pkt – podanie dwóch poprawnych przykładów praw do jednej generacji 0 pkt – podanie tylko jednego poprawnego przykładu prawa do jednej generacji, podanie niepoprawnych odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–3																														
18.	a) hipisi b) USA c) lata 60. XX wieku (1961–1970) 3 pkt – podanie trzech poprawnych odpowiedzi 2 pkt – podanie dwóch poprawnych odpowiedzi 1 pkt – podanie jednej poprawnej odpowiedzi 0 pkt – podanie niepoprawnych odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–3																														
19.	WHO – Światowa Organizacja Zdrowia ILO – Międzynarodowa Organizacja Pracy FAO – Organizacja Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa 3 pkt – podanie trzech poprawnych pełnych polskich nazw 2 pkt – podanie dwóch poprawnych pełnych polskich nazw 1 pkt – podanie jednej poprawnej pełnej polskiej nazwy 0 pkt – podanie niepoprawnych polskich nazw lub brak odpowiedzi	0–3																														
20.	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <thead> <tr> <th colspan="2" style="width: 50%;">A.</th> <th colspan="2" style="width: 50%;">B.</th> </tr> <tr> <th rowspan="2" style="width: 10%;">Nazwa państwa</th> <th rowspan="2" style="width: 40%;">Przynależność do</th> <th style="width: 10%;">UE</th> <th style="width: 10%;">NATO</th> </tr> <tr> <th>TAK/NIE</th> <th>TAK/NIE</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1. Finlandia</td> <td></td> <td>TAK</td> <td>NIE</td> </tr> <tr> <td>2. Wielka Brytania</td> <td></td> <td>TAK</td> <td>TAK</td> </tr> <tr> <td>3. Szwajcaria</td> <td></td> <td>NIE</td> <td>NIE</td> </tr> <tr> <td>4. Norwegia</td> <td></td> <td>NIE</td> <td>TAK</td> </tr> <tr> <td>5. Turcja</td> <td></td> <td>NIE</td> <td>TAK</td> </tr> </tbody> </table> <p>Kolumna A: 5 pkt – podanie pięciu poprawnych nazw państw 4 pkt – podanie czterech poprawnych nazw państw 3 pkt – podanie trzech poprawnych nazw państw 2 pkt – podanie dwóch poprawnych nazw państw 1 pkt – podanie jednej poprawnej nazwy państwa 0 pkt – podanie niepoprawnych nazw państw lub brak odpowiedzi</p> <p>Kolumna B: 5 pkt – podanie pięciu poprawnych przynależności do podanych organizacji międzynarodowych 4 pkt – podanie czterech poprawnych przynależności do podanych organizacji międzynarodowych 3 pkt – podanie trzech poprawnych przynależności do podanych organizacji międzynarodowych 2 pkt – podanie dwóch poprawnych przynależności do podanych organizacji międzynarodowych 1 pkt – podanie jednej poprawnej przynależności do podanych organizacji międzynarodowych 0 pkt – podanie niepoprawnych przynależności do podanych organizacji międzynarodowych lub brak odpowiedzi Uwaga! W przypadku podania niepoprawnej nazwy państw lub braku tej nazwy zdający nie otrzymuje punktu za podanie poprawnej przynależności do podanych organizacji międzynarodowych.</p>	A.		B.		Nazwa państwa	Przynależność do	UE	NATO	TAK/NIE	TAK/NIE	1. Finlandia		TAK	NIE	2. Wielka Brytania		TAK	TAK	3. Szwajcaria		NIE	NIE	4. Norwegia		NIE	TAK	5. Turcja		NIE	TAK	0–10
A.		B.																														
Nazwa państwa	Przynależność do	UE	NATO																													
		TAK/NIE	TAK/NIE																													
1. Finlandia		TAK	NIE																													
2. Wielka Brytania		TAK	TAK																													
3. Szwajcaria		NIE	NIE																													
4. Norwegia		NIE	TAK																													
5. Turcja		NIE	TAK																													

Numer zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
21.	fakty – 2, 3, 6 opinie – 1, 4, 5 6 pkt – podanie sześciu poprawnych odpowiedzi 5 pkt – podanie pięciu poprawnych odpowiedzi 4 pkt – podanie czterech poprawnych odpowiedzi 3 pkt – podanie trzech poprawnych odpowiedzi 2 pkt – podanie dwóch poprawnych odpowiedzi 1 pkt – podanie jednej poprawnej odpowiedzi 0 pkt – podanie niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–6
22.	a) Przykładowe odpowiedzi: Pracodawca może rozwiązać umowę, gdy: – pracownica była zatrudniona w okresie próbnym nieprzekraczającym jednego miesiąca, – zachodzą przyczyny uzasadniające rozwiązanie umowy bez wypowiedzenia z winy pracownicy, – reprezentująca pracownicę zakładowa organizacja związkowa wyraziła zgodę na rozwiązanie umowy, – umowa zawarta z pracownicą uległaby rozwiązaniu przed upływem trzeciego miesiąca ciąży, – nastąpi ogłoszenie upadłości lub likwidacji pracodawcy. 2 pkt – podanie dwóch poprawnych okoliczności 1 pkt – podanie jednej poprawnej okoliczności 0 pkt – podanie niepoprawnych okoliczności lub brak odpowiedzi b) Pracownicy przysługuje urlop macierzyński trwający dłużej niż 20 tygodni w przypadku urodzenia kilkorga dzieci przy jednym porodzie (urodzenia więcej niż jednego dziecka przy jednym porodzie). 1 pkt – podanie poprawnej okoliczności 0 pkt – podanie niepoprawnej okoliczności lub brak odpowiedzi c) Pracownik-ojciec może otrzymać część urlopu macierzyńskiego, gdy: – pracownica-matka zrezygnuje z części urlopu macierzyńskiego po okresie co najmniej 14 tygodni urlopu macierzyńskiego, a pracownik-ojciec złoży pisemny wniosek z prośbą o urlop macierzyński. 2 pkt – podanie dwóch poprawnych warunków 1 pkt – podanie jednego poprawnego warunku 0 pkt – podanie niepoprawnych warunków lub brak odpowiedzi	0–5
23.	a) Przykładowe odpowiedzi: – Można pracować w domu. – Czas pracy jest elastyczny. – Łatwiej pogodzić pracę z opieką nad dzieckiem. 1 pkt – podanie dwóch poprawnych zalet 0 pkt – podanie niepoprawnej zalety lub brak odpowiedzi b) Kobieta jest zmuszana do założenia działalności gospodarczej pod groźbą utraty pracy. 1 pkt – podanie jednej poprawnej okoliczności 0 pkt – podanie niepoprawnej okoliczności lub brak odpowiedzi c) Traci przywileje związane z umową o pracę, na przykład płatny urlop. W świetle prawa nie jest pracownikiem, więc nie chroni jej kodeks pracy. 1 pkt – podanie jednego poprawnego przywileju 0 pkt – podanie niepoprawnego przywileju lub brak odpowiedzi	0–3

Numer zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
24.	<p>a) Samozatrudnienie kobiet w latach 1997–2007 się zmniejszało. 1 pkt – poprawne podanie jednej tendencji 0 pkt – podanie niepoprawnej tendencji lub brak odpowiedzi</p> <p>b) – W latach 1997–2007 zmniejszyło się ogólne samozatrudnienie, a więc także i samozatrudnienie kobiet. – Wzrost bezrobocia w latach 2002–2005 nie sprzyjał zakładaniu firm. – Część kobiet mających firmy mogło je zamknąć i wyjechać za granicę w poszukiwaniu pracy po wejściu do Unii Europejskiej. Uwaga! Należy uznać także inne poprawne odpowiedzi ucznia. 1 pkt – podanie jednej poprawnej przyczyny 0 pkt – podanie niepoprawnej przyczyny lub brak odpowiedzi</p> <p>c) sektor pracowników biurowych 1 pkt – podanie poprawnego sektora 0 pkt – podanie niepoprawnego sektora lub brak odpowiedzi</p> <p>d) Sektor sfeminizowany – pracownicy usług osobistych i sprzedawcy. Sektor zdominowany przez mężczyzn – operatorzy i monterzy oraz robotnicy i rzemieślnicy. Dysproporcja płci odzwierciedla utrzymywanie się tradycyjnego podziału na zawody „męskie” i „żeńskie”. 2 pkt – podanie poprawnych dwóch sektorów oraz poprawnego uzasadnienia dysproporcji 1 pkt – podanie poprawnych dwóch sektorów lub poprawnego uzasadnienia dysproporcji 0 pkt – podanie niepoprawnych sektorów, niepoprawnego uzasadnienia dysproporcji lub brak odpowiedzi</p> <p>e) Polska – tendencja malejąca, UE – tendencja rosnąca 1 pkt – podanie dwóch poprawnych tendencji 0 pkt – podanie jednej poprawnej tendencji, podanie niepoprawnych tendencji lub brak odpowiedzi</p>	0–6
25.	<p>a) Więcej kobiet niż mężczyzn bardziej szanuje kobiety pracujące zawodowo. Więcej mężczyzn niż kobiet bardziej szanuje kobiety niepracujące zawodowo. Uwaga! W swojej odpowiedzi uczeń musi zaznaczyć różnicę między stosunkiem kobiet do mężczyzn (lub odwrotnie). Jeżeli tego nie zrobi, nie otrzymuje punktów. 2 pkt – podanie dwóch poprawnych różnic dotyczących szacunku wobec kobiet pracujących zawodowo oraz kobiet niepracujących zawodowo 1 pkt – podanie jednej poprawnej różnicy dotyczącej szacunku wobec kobiet pracujących zawodowo lub kobiet niepracujących zawodowo 0 pkt – podanie niepoprawnych różnic lub brak odpowiedzi</p> <p>b) Przykładowe odpowiedzi: – Wzrosła liczba kobiet sądzących, że kobieta ma większe szanse na awans zawodowy. – Spadła liczba kobiet sądzących, że kobieta ma ani większe, ani mniejsze szanse na awans zawodowy. – Wzrosła liczba kobiet sądzących, że kobieta ma mniejsze szanse na awans zawodowy. – Liczba kobiet wybierających odpowiedź „trudno powiedzieć” spada, a następnie wzrosła. 2 pkt – podanie trzech poprawnych zmian 1 pkt – podanie dwóch poprawnych zmian 0 pkt – podanie jednej poprawnej zmiany, podanie niepoprawnych zmian lub brak odpowiedzi</p> <p>c) – możliwość pracy za granicą w związku z wejściem Polski do Unii Europejskiej Uwaga! Należy uznać także inne poprawne odpowiedzi ucznia. 1 pkt – podanie poprawnej okoliczności 0 pkt – podanie niepoprawnej okoliczności lub brak odpowiedzi</p>	0–5

Numer zadania	Poprawna odpowiedź i zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
26.	<p>Przykładowe odpowiedzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - propagowanie możliwości zatrudniania kobiet w niepełnym wymiarze godzin (uelastycznienie kodeksu pracy), - dopłaty dla przedsiębiorców zatrudniających kobiety mające małe dzieci, - rozbudowa sieci żłobków i przedszkoli, - pozyskiwanie dotacji unijnych na projekty umożliwiające kobiecie powrót na rynek pracy, - szkolenia organizowane przez urzędy pracy pomagające kobietom pozyskać nowe umiejętności potrzebne na rynku pracy. <p>8 pkt – podanie i uzasadnienie czterech poprawnych działań 7 pkt – podanie czterech poprawnych działań i uzasadnienie tylko trzech z nich 6 pkt – podanie i uzasadnienie trzech poprawnych działań - podanie czterech poprawnych działań i uzasadnienie tylko dwóch z nich 5 pkt – podanie trzech poprawnych działań i uzasadnienie dwóch z nich - podanie czterech poprawnych działań i uzasadnienie jednego z nich 4 pkt – podanie i uzasadnienie dwóch poprawnych działań - podanie czterech poprawnych działań i brak ich uzasadnienia - podanie trzech poprawnych działań i uzasadnienie jednego z nich 3 pkt – podanie trzech poprawnych działań - podanie dwóch poprawnych działań i uzasadnienie jednego z nich 2 pkt – podanie i uzasadnienie jednego poprawnego działania - podanie dwóch poprawnych działań i brak ich uzasadnienia 1 pkt – podanie jednego poprawnego działania 0 pkt – podanie niepoprawnych działań oraz uzasadnień lub brak odpowiedzi</p> <p>Uczeń wykorzystuje materiały źródłowe. 2 pkt – poprawne wykorzystanie dwóch materiałów źródłowych 1 pkt – poprawne wykorzystanie jednego materiału źródłowego 0 pkt – niepoprawne wykorzystanie materiału źródłowego lub brak odpowiedzi</p> <p>Właściwa forma wypowiedzi to przemówienie – zwroty do adresata: „Wysoka Izbo” lub „Panie i panowie posłowie”, podziękowanie za wysłuchanie, prośba o pozytywne rozpatrzenie 1 pkt – zastosowanie poprawnej formy wypowiedzi 0 pkt – zastosowanie niepoprawnej formy wypowiedzi</p>	0–11